

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію
Сталінської Галини Дмитрівни
«Вінтажний інтер'єр: генеза та принципи формування»,
поданої на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства
за спеціальністю 17.00.07 – дизайн

Тема, що пропонується до захисту, надзвичайно цікава та вкрай актуальна, адже на сьогодні дизайн «переживає» ще одну хвилю «повернення до минулого» — новітнє «переосмислення» стилістичних та формотворчих надбань спадщини під новим кутом зору. Звернення Г.Д.Сталінської до проблематики вінтажного інтер'єру є цінним з кількох позицій: з теоретичної – важливо визначитись з понятійним апаратом цієї проблеми; з практичної – осмислити дизайнерські практики поєднання вінтажного інтер'єру з найсучаснішими вимогами до оточуючого людину житлового середовища та віднайти критерії означення предметів інтер'єру як «вінтажних».

Чи не вперше у вітчизняному мистецтвознавстві, Г.Д.Сталінська виокремила типи вінтажного інтер'єру, установила прийоми його створення та виявила методи імплементації вінтажної культури в площину дизайнерської творчості [с. 6 дисер.].

Не викликає сумнівів ґрунтовність визначення дисертантом об'єкту та предмету дослідження, його мети і науково-дослідницьких завдань. Застосування дисертанткою системно-аналітичного підходу як методології дослідження справедливо обумовлено складністю об'єкту та предмету наукового аналізу.

Концептуально дисертація справедливо базується на розумінні стилістичного напрямку «вінтаж» як прояву феномену культури періоду постмодернізму. І це доречно, адже програмна еkleктичність доби постмодернізму зробила актуальними та знаковими речі минулого.

Звертаючись до понятійного апарату проблеми, що досліджується, здобувачка, що є дуже важливим, розмежувала поняття «антикварні речі», «ретро-об'єкти» з вінтажними об'єктами. Так, під останніми розуміються

об'єкти, які вирізняються не «віком, а знаковістю і впізнаваністю в речі епохи, до якої вона належала» [с. 52 дисер.].

У Другому розділі дисертації здобувачка визначає основні характеристики вінтажної культури, її конотації з історичним минулим та сьогоденням, виявляє ті параметри, які мають бути враховані для організації вінтажного інтер'єру.

Також у цьому розділі фіксується така важлива ознака вінтажного інтер'єру як прояв концепції трансформації змісту та/ або форми його предметного наповнення [с. 9 автореф.]. А наприкінці підрозділу зазначаються концепції (стратегії), за якими здійснюється зазначені проекти вінтажного характеру: традиціоналізм, ретрофутуризм та еkleктизм. Характеристика цих концепцій (стратегій) є переконливою, адже ґрунтується на фактографічному матеріалі достатнього обсягу.

Найважливішим концептом дослідження є концепт «вінтажний інтер'єр», типологізований здобувачкою. Вирізняючи у Третньому підрозділі дисертаційного дослідження регіональний; історичний та ідеологічний типи вінтажного інтер'єру, Г.Д.Сталінська надала кожному з типів ґрунтовну характеристику.

Спираючись на фактологічне дослідження вінтажного предметно-просторового середовища, здобувачка справедливо зазначає, що «дослідження реалізованих проектів вінтажних інтер'єрів дає змогу стверджувати, що соціально-екологічні, етнокультурні й духовно-практичні функції середовища найбільш яскраво проявляються саме в цих просторах. Означений комплекс функцій інтер'єру втілюється через формування певної концепції проекту» [с. 27 дисер.].

Досліджувана фактологічна основа дозволила Г.Д.Сталінській виокремити основоположні принципи створення даних інтер'єрів: принцип образної цілісності; принцип автентичності та культурної ідентичності;

принцип екологічності; принцип художньої інтерпретації [с. 118 дисер.] та охарактеризувати кожний у Третьому розділі дисертаційного дослідження.

Текст дисертації та автореферату свідчить про те, що дослідження в цілому реалізує мету свого автора — на основі аналізу фактичного матеріалу здобувачка встановлює та науково обґрунтовує типи, принципи і прийоми формування у стилістичному напрямку «вінтаж». Наукова новизна дисертаційного дослідження Г.Д.Сталінської теж не підлягає сумнівам.

Дисертація та автореферат свідчить про те, що здобувачка користувалась достатнім обсягом методологічних інструментів: як загально-теоретичних, так і власне мистецтвознавчих. Використання нового для вітчизняного мистецтвознавства емпіричного матеріалу є важливим внеском в теорію та історію дизайну.

Рукопис виявляє логічність та наукову ґрунтовність дослідження. Основні теоретичні положення, висновки та рекомендації дисертації знайшли відображення у достатній кількості публікацій.

Але, підсумовуючи це, можна звернути увагу автора на дискусійні моменти зазначеного дослідження:

- Визначаючи та характеризуючи принципи формування вінтажного інтер'єру, Г.Д.Сталінська не звертається до причин формування цієї принципової основи, хоч це і дуже важливо. Адже ці принципи є опозиційними до самої суті доби постмодернізму, у лоні якої виникає сам вінтажний інтер'єр;
- Важливо також чіткіше наголосити на певному смисловому парадоксі, виявленому дисертанткою: будучи доволі *сталим* стилістичним напрямком постмодерної доби, вінтажний інтер'єр реалізується за контраверсійною стратегією «гри» з традиціями, з сучасністю, з майбутнім;
- Важливо було також, на нашу думку, привернути увагу ще одного парадоксу: частина прийомів, які використовуються у вінтажному інтер'єрі не є постмодерними, і на це є певна причина,

адже використовуючи модерні за сутністю прийоми формування вінтажного інтер'єру, сучасні дизайнери осмислено або підсвідомо виконують важливу місію морфологічного характеру щодо інтер'єру як до морфологічної системи.

Але ці дискусійні моменти свідчать про складність об'єкту і предмету дослідження і про те, що зазначена проблематика тільки-но розпочинає досліджуватися.

Результати дисертаційного дослідження пройшли необхідну апробацію, спирались на ґрунтовну джерельну та фактографічну основу (про це свідчать Додатки до дисертації) і досягнуті здобувачем самостійно.

Таким чином, підтверджується наукова новизна та відповідність дисертаційного дослідження Сталінської Галини Дмитрівни найактуальнішим науковим запитам сучасності. В цілому дисертація «Вінтажний інтер'єр: генеза та принципи формування», відповідає вимогам, а її автор) – Сталінська Галина Дмитрівна – заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.07 – дизайн.

Офіційний опонент:

доктор мистецтвознавства, професор,

декан факультета кіно-телемистецтва

Харківської державної академії культури *З. І. Алфьорова* – З. І. Алфьорова

